

รายงานการประชุมคณะกรรมการนิรโทษกรรมที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ 5/2537

วันที่ 9 ธันวาคม 2537 เวลา 15.00 น

ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 2

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธาน
2. นายสมหมาย สรกุล ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรรมการ
3. น.ส.ภัทรา สกลไทย ที่ปรึกษาการพาณิชย์ กรรมการ
(แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)
4. ร.ต.สมนึก ชูวิเชียร ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย กรรมการ
(แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)
5. นายตระการ ชัยรัตน์ รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กรรมการ
(แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)
6. นายสวัสดิ์ วัฒนายกร อธิบดีกรมชลประทาน กรรมการ
7. นายสุวิทย์ ผลลภ รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)
8. นายวัฒนา แก้วกาเนิด รองอธิบดีกรมป่าไม้ กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมป่าไม้)
9. นายปลอดประสพ สุรัสวดี อธิบดีกรมประมง กรรมการ
10. นายปรัชญา รัษฎาดี ผู้เชี่ยวชาญด้านปรับปรุงบำรุงดิน กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)
11. นายอนันต์ ดาโรดม อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กรรมการ
12. นางมานิตย์ กมลเวช รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)
13. นายปิณฑศ์ พิงบุญ ณ อยู่ธยา เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรรมการ

14. นายสุชาติ สุวรรณ	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาอาชีพ	กรรมการ
	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองพัฒนาสังคม	
	(แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	
15. นายแสวง กิจพันธ์	ผู้อำนวยการกองจัดที่ดิน	
	(แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	
16. นายสมชาย วุฒิสมนุญ	หัวหน้าฝ่ายบริหารและจัดทรัพยากรนิคม	กรรมการ
	รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองนิคมสร้างตนเอง	
	(แทนอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์)	
17. นายยืนยง ทัดสนศรี	ผู้อำนวยการกองที่ราชพัสดุ	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	
18. นางพรพิมล จุฑพันธ์	หัวหน้าฝ่ายเงินทุนหมุนเวียน	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	
19. นายสอวดี บัณฑิตทรัพย์	กรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์	กรรมการ
	(แทนประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย)	
20. นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศักดิ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
21. นายสมพงษ์ ล้วนทอง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
22. น.ส.ศุภศิริ อินทรสุขศรี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
23. นายทองมี ศรีมะนิลา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
24. นายवाद พากแก้ว	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
25. นายประเสริฐพันธุ์ พิพัฒน์กุล เลขาธิการ ส.ป.ก.		กรรมการ
		และเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. อธิบดีกรมการปกครอง	ติดราชการ
2. อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ติดราชการ
3. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ	ติดราชการ

4. ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
5. ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย
6. นายไชยยศ เหมะรัชตะ ติตราชการ
7. นายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม ติตราชการ
8. นายสนั่น จันตรี
9. นายสายัณห์ ต้นสิน

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายไชยยศ จิระเมธากร เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. นายบรรณสาร จันทรสมบัติดี คณะทำงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. นายภิรมย์ ศรีจันทร์ ที่ปรึกษาากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4. นายสุทิน มุลพฤกษ์ รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
5. นายเพ็ญ ยิ้มเนียม เลขานุการกรม ส.ป.ก.
6. นายภาธร พุ่มสวัสดิ์ ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.
7. นายจันทลักษณ์ บุศยอังกูร ผู้อำนวยการกองวิชาการฯ ส.ป.ก.
8. นายสุรพล เพชรล้อม ผู้อำนวยการกองจัดการฯ ส.ป.ก.
9. นายสุรจิต รัชสิ่วสกุล ผู้อำนวยการกองพัฒนารายได้ฯ ส.ป.ก.
10. นายไพโรจน์ รลกันยม ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฎิรูปที่ดิน
11. นางสาวนศรี ไชยมังคละ ผู้ตรวจการปฎิรูปที่ดิน
12. นายถิรวิรี สุพานิช ผู้ตรวจการปฎิรูปที่ดิน
13. นายเสรี ทองรีน ปฎิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต
14. นายสละ กลิ่นทอง รักษาการแทน ผู้อำนวยการกองบริการกองทุนฯ ส.ป.ก.
15. นายวิสุทธิ์ จันเมณี เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง
16. นายวิฑูรย์ ชลายนนาวิน เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้

17. นายอภิสิทธิ์ ส่องศรี หัวหน้างานการสาธารณะ กรมการปกครอง
18. นายบรรจง ตริกุล เจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย
19. นายอวาลิต อิงคะวณิช เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
20. นายอิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
21. นายทวีสุข ปัญญาอรณ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
22. นายพิชัย ไย้มละออ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
23. นายธนู มีแสงเงิน เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
24. นางเปรมจิต สังขพงษ์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
25. นายราเชนทร์ วรอาตมพิทักษ์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
26. นางพัชรินทร์ มณีวงศ์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
27. นายศรีโรจน์ จิรวัดณ์จรรยา เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
28. นางสาวตรี ขวณิตย์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
29. นางมะลิวัลย์ ไกรสวัสดิ์ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
30. น.ส.กัญญา แก่นนาคา เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
31. น.ส.อัจฉรา ช้างแก้ว เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา 15.20 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการนิรुบที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ 4/2537 วันที่ 8 ธันวาคม 2537

ยังไม่มีกรรับรอง

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การพิจารณาความเป็นมาของคำจำกัดความ "เกษตรกร" ในระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2535

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงข้อมูลเบื้องต้นนิยามของคำว่า "เกษตรกร" กล่าวคือ

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้กำหนดระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้ อ.ป.ก. ถือเป็นแนวทางในการคัดเลือกเกษตรกรมาแล้วรวม 5 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 26 พฤษภาคม 2520

ฉบับที่ 2 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2523

ฉบับที่ 3 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 มกราคม 2525 และมีการแก้ไขเพิ่มเติม

ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 11/2525

ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2525 โดยยกเลิกความในข้อ 5 และข้อ 12

และใช้ความใหม่แทน

ฉบับที่ 4 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม 2535 ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ฉบับที่ 5 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม 2537 ยกเลิกความในวรรคสาม ข้อ 5

ให้ไม่ต้องประกาศรับคำร้องในบางกรณี

การร่างกำหนดคำจำกัดความคำว่า "เกษตรกร" ก่อนหน้าการแก้ไขกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ในปี 2532 ไม่ได้ให้คำจำกัดความไว้ในระเบียบ แต่ถือปฏิบัติตามมติ

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 5/2522 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2522 ซึ่งกำหนดบุคคลที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ตั้งแต่หนึ่งข้อขึ้นไป ให้ถือว่าเป็นผู้มีอาชีพประกอบเกษตรกรรมเป็นหลัก คือ

1. บุคคลในครอบครัวใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบเกษตรกรรมตามประเภทและชนิดของเกษตรกรรมนั้น ๆ
2. รายได้ส่วนใหญ่ของบุคคลในครอบครัวมาจากการประกอบเกษตรกรรม
3. เป็นผู้ลงทุนในการประกอบเกษตรกรรมมากกว่าอาชีพอื่น
4. บุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพอื่น เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการครองชีพ

ต่อมาเมื่อได้มีการแก้ไขกฎหมายปฏิรูปที่ดินในปี 2532 ระเบียบฉบับปี พ.ศ. 2535 ที่ใช้อยู่จึงได้กำหนดคำจำกัดความว่า "เกษตรกร" ไว้ เช่นที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ข้อพิจารณาของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้พิจารณานิยามของคำว่า "เกษตรกร" ในข้อ 4 แห่งระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 เปรียบเทียบกับคำจำกัดความว่า "เกษตรกร" กำหนดไว้ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2522 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2522 ก่อนที่จะมีการแก้ไขกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ในปี 2532 แล้ว มีความเห็นหลากหลาย โดยสรุปได้ดังนี้

1. กรรมการส่วนหนึ่ง มีความเห็นว่า คำว่า "เกษตรกร" ตามระเบียบคณะกรรมการใน ปี 2535 เป็นเพียงการนำข้อ 1 ของมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2522 มาปรับแก้โดยเพิ่มคำว่า "แห่งท้องที่นั้น" ซึ่งยังไม่เพียงพอเพราะเกษตรกรบางรายมิได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปี เพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องที่นั้น แต่มีรายได้หลักจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่แห่งนั้น ดังนั้น จึงควรนำข้อ 2 ของมติคณะกรรมการ

กรรมการ ครั้งที่ 5/2522 ซึ่งว่าด้วยรายได้ส่วนใหญ่เข้ามารวมไว้ด้วย ซึ่งจะทำให้คำว่า "เกษตรกร" ชัดเจนขึ้น

2. กรรมการส่วนหนึ่ง มีความเห็นว่า นอกเหนือจากการนำข้อ 1 ของระเบียบคณะกรรมการ ในปี 2535 และข้อ 2 ของมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2522 มารวมเข้าด้วยกันแล้ว ก็อาจจะยังแคบไปควร นำข้อ 3 ของมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2522 มาพิจารณาด้วย โดยปรับปรุงแก้ไขข้อความแต่ละข้อให้สอดคล้องกัน แล้วเลือกใช้เพียงข้อใดข้อหนึ่งไม่ควรนำทุกข้อเป็นเกณฑ์เพราะจะทำให้คำจำกัดความแคบลง

3. กรรมการส่วนหนึ่ง มีความเห็นว่า ควรนำคำจำกัดความของคำว่า "เกษตรกร" ตามมติ คณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2522 ทั้ง 4 ข้อ มาปรับปรุงแก้ไขข้อความในแต่ละข้อให้ใกล้เคียงกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องต้องกัน แล้วเลือกใช้เพียงข้อใดข้อหนึ่งไม่ควรนำทั้ง 4 ข้อรวมกัน

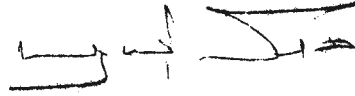
4. ประธานกรรมการได้ให้ความเห็นว่า โดยที่กรรมการ มีความเห็นหลากหลายดังกล่าว ซึ่งทำให้ไม่สามารถพิจารณากำหนดนิยามของคำว่า "เกษตรกร" ได้อย่างแน่ชัด จึงใคร่ขอมติที่ประชุมที่จะ นำเรื่องนี้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาต่อไป

โดยนำเสนอพร้อมกับเรื่องที่ประธานได้ขอสงวนอำนาจในการประชุมครั้งที่ 4/2537 เมื่อวันที่ พฤษภาคมที่ 8 ธันวาคม 2537

มติคณะกรรมการ

อนุมัติให้นำนิยามของคำว่า "เกษตรกร" ตามระเบียบคณะกรรมการในปี 2535 เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อพิจารณากำหนดความหมายให้แน่ชัด เพื่อที่ ส.ป.ก.จะได้ถือปฏิบัติต่อไป

เลิกประชุมเวลา 17.00

(นายประเสริฐพันธุ์ พิพัฒนกุล)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นายเพ็ญ ยิ้มเนียม)

เลขาธิการกรม

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายศรีโรจน์ จีรวัดนักรยา)

เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ 6

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางสาววิตรี ชวนิตย์)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5

ผู้ตรวจรายงานการประชุม